

Nr 24.

Av herr **Frändén**, om förenklat förfarande för erhållande av rätt att framdraga elektrisk starkströmsledning.

Sedan lagen av den 27 juni 1902 innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar år 1903 trädde i kraft, hava väsentliga omvälvningar och utvidgningar av den elektriska kraftöverföringen ägt rum och synas otvivelaktigt i framtiden komma att ytterligare i stegrad grad äga rum.

Förmånen och betydelsen för alla samhällsmedlemmar av denna lyckosamma utveckling torde få anses vara så allmänt känd, att härom i detta sammanhang ej behöver ordas vidare.

Detta förhållande torde även få anses utgöra förklaringen till det faktum, att de befolkningslager, jordbrukarna, vilka väl mest beröras av de elektriska högspänningsledningarna, som erfordras i alla delar av riket för överföring av den elektriska energin, enligt vad erfarenheten visar i regel ställa sig förstående för de framställda önskemålen om rätt för kraftinnehavaren att över enskild tillhörig mark framdraga erforderliga ledningar; mot skälig ersättning givetvis.

Bland markägarna finnas självfallet även personer, vilka av bristande samhällssolidaritet eller andra subjektiva bevekelsegrunder trots erbjuden uppenbarligen skälig ersättning vägra att träffa uppgörelse med anläggaren utan vilja tilltvinga sig expropriationsförfarande med därtill hörande besvärliga och tidsödande rättegångsordning och därav åtföljande kostnader, som skola gäldas av anläggaren.

Av det anförda torde hava framgått, att omskrivna rätt om framdraging av elektriska ledningar i allmänhet kan erhållas genom frivilliga avtal, för vilken form av uppgörelse särskilt kungl. vattenfallsstyrelsen vid dess omfattande ledningsbyggnadsarbeten gått och går i spetsen.

Av erfarenheten får även anses framgå, att av de elektriska ledningsbyggnaderna berörda markägare i stort ställa sig solidariska med och förstående för dessa samhällsnyttiga företag.

Med hänsyn härtill torde den tid vara kommen, då det bör tagas till omprövning, huruvida ej en lättnad bör åstadkommas för att med stöd av påvisade gällande rättsuppfattning åstadkomma ett i viss mån förenklat förfarande för erhållande av rätt att framdraga elektrisk starkströmsanläggning över fastighet, som tillhör annan än kronan.

För erhållande av ett jämförelsematerial ligger det för den norrländske iakttagaren nära till hands att erinra om bestämmelserna om ersättning för flottningsskada i lagen den 19 juni 1919 om flottning i allmän flottled. I 2 kap. 12 § nämnda lag stadgas sålunda:

Bihang till riksdagens protokoll 1931. 3 saml. 9 häft. (Nr 24—25.)

»Varder dömt till ersättning, skall den ersättningsskyldige ock förpliktas att efter vad skäligt prövas gälda såväl kostnaden för skiljemannaförrättningen som motpartens utgifter å saken; dock att där ersättningen ej sättes högre än den ersättningsskyldige före förrättningen bjudit, envar skall stå sina kostnader och vardera gälda halva förrättningskostnaden. — — — —»

Sistnämnda bestämmelse borde i tillämpliga delar inflyta i nu gällande lag rörande ersättning för framdragande av elektrisk starkströmsanläggning över fastighet, som tillhör annan än kronan.

Fördelen härav ligger i öppen dag. Man torde sålunda efter tillkomsten av en sådan bestämmelse i allmänhet ej behöva befara, att markägare av okynne eller tredska vägrar godkända erbjuden skälig ersättning.

Vidare skulle det för anläggaren innebära ett ej oväsentligt stöd från det allmännas sida för ett ekonomiskt och rationellt genomförande av planerade och samhället gagnande byggnadsarbeten.

Med stöd av det anförda får undertecknad därför vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte antaga följande ändrade lydelse av 1 § i lag, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar; given Stockholms slott d. 27 juni 1902:

1 §. Har, för någon orts förseende med belysning eller drivkraft — — — — — upplåtas.

Menighet — — — — — vattendrag.

Ej heller — — — — — användas.

Skall — — — — — tillämpning; dock att förhöjning i ersättningen — — — — — jämlikt de i samma lag stadgade grunder skall utgå samt att, där ersättningen ej sättes högre än den ersättningsskyldige före förrättningen bjudit, envar skall stå sina kostnader och vardera gälda halva förrättningskostnaden. Skall fastigheten användas för kronans räkning — — — — — icke tillämpas.

Stockholm den 19 januari 1931.

A. O. Frändén.